

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи
проф. В. О. Бондарчук
_____ 2021 р.

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузь знань: 03 Гуманітарні науки
спеціальність: 034 Культурологія
освітньо-наукова програма: Музична культурологія

Київ – 2021

Програма атестаційного екзамену зі спеціальності 034 Культурологія
ОНП «Музична культурологія» для студентів другого (магістерського)
рівня вищої освіти. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. 10 с.

Укладачі:

1. Кривошея Т. О., завідувач кафедри теорії та історії культури, доктор культурології, доцент;
2. Бабушка Лариса Дмитрівна – доктор культурології, доцент кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського;
3. Вишинський В. В. – кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського;
4. Гадецька Г. М. - кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського;
5. Покуліта І.К. – кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського;
6. Северинова М. Ю. – доктор мистецтвознавства, доцент, в.о. професора кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського;
7. Тишко С. В. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського;
8. Швець Н.О. – кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри теорії та історії культури

_____ Кривошея Т. О.

підпис

Протокол № __ від «__» _____ 2021 р.

Схвалено науково-методичною радою Національної музичної академії

України імені П. І. Чайковського

Протокол № __ від «__» _____ 2021 р.

Голова науково-методичної ради

_____ Бондарчук В. О.

підпис

(прізвище та ініціали)

«__» _____ 2021 р.

Мета атестаційного екзамену. Складання атестаційного екзамену з культурології є формою атестації здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 03 гуманітарні науки, спеціальності 034 «Культурологія». Атестаційний екзамен передбачає перевірку рівня теоретичної фахової підготовки здобувача відповідно до Стандарту вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 16.06.2020 р. № 803. Атестаційний екзамен передує захисту кваліфікаційної роботи; здійснюється в один етап, форма проведення – усна.

Комплексність атестаційного екзамену визначається перевіркою рівня теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти за всіма дисциплінарними циклами ОНП «Музична культурологія», в межах фундаментальної, загально-професійної та практичної підготовки та узагальнює знання, уміння та навички, які отримав студент впродовж навчання.

Програмою передбачено перелік питань до атестаційного екзамену, які охоплюють основні дисципліни ОНП «Музична культурологія».

Завданнями атестаційного екзамену є перевірка рівня засвоєння здобувачами навчального матеріалу, передбаченого освітньо-науковою програмою; виявлення знань науково-теоретичної та практичної підготовки магістрів-культурологів; перевірка набутих компетентностей (інтегральних, загальних, фахових) випускника; виявлення рівня його теоретичної фахової підготовки.

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання наступних програмних результатів навчання: ПРН 1. розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем; ПРН 2. аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач; аналізувати культурні права та

свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки; ПРН 3. аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки. ПРН 4. популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів ПРН 6. вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів досліджень та проєктів; ПРН 7. оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології; **ПРН 8.** приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства; **ПРН 12.** збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології; ПРН 13. планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки; ПРН 14. розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати навчальні дисципліни з культурології у закладах освіти.

Структура екзаменаційного білета складається з трьох питань, що визначаються різними типами завдань теоретико-методологічного, історичного, практичного спрямувань, змістовно акумульованих культурологічною та музикознавчою проблематикою, що є суголосною Стратегії розвитку Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Виникнення знання про культуру. Етапи розвитку протокультурологічної та культурологічної думки.

2. Дисциплінарна особливість культурологічної науки: теорія та історія культури, культурологія, філософія культури, історія культурологічних учень, соціологія культури, культурна антропологія, прикладна культурологія.
3. Культура в концепціях представників «Філософії життя» (Ф. Ніцше, О. Шпенглер).
4. Вплив психоаналітичної традиції на розвиток культурологічної теорії (З. Фрейд, К.-Г. Юнг).
5. Екзистенціальна філософія в розробці культурологічної проблематики (К. Ясперс).
6. Культуроформуюча роль гри в концепціях Й. Гейзінги, Х. Ортеги-і-Гасета.
7. Міжкультурна комунікація та діалог культур.
8. Характерні риси національної культури й філософії в ідеях Д. Чижевського («Нариси з історії філософії на Україні»).
9. Серце як концепт в українській національній філософії. «Філософія серця» у творчості Г.С. Сковороди. Кордоцентрична антропологія Памфіла Юркевича.
10. Вплив Франкфуртської школи на розвиток критичної теорії культури. «Соціологія музики» Т. Адорно.
11. Напрямок культурних досліджень (cultural studies) у сучасній гуманітаристиці.
12. Урбаністична культурологія.
13. Проблема статі в культурології. Теоретико-методологічні засади гендерних досліджень культури.
14. Поняття культурної пам'яті. Методологія дослідження культурної пам'яті. Місця пам'яті як проблема мнемотичної культурології.
15. Культура повсякдення в теоретичних моделях сучасної гуманітаристики. Методи дослідження культури повсякдення. Музична культура в ракурсі повсякдення.

16. Основні ідеї постмодерністського дискурсу в культурології.
17. Київська світоглядно-антропологічна школа у формуванні проблематики вітчизняної культурології: персоналії та ідеї (С. Кримський, В. Горський, М. Попович, В. Малахов).
18. Музична культурологія в музичних академіях України (Київ, Одеса). Інтегративна специфіка культурологічного пізнання та тематика сучасних музично-культурологічних досліджень.
19. Проблема періодизації культури. Поняття культурно-історичної епохи в музичній культурі.
20. Проблема типології культур. Історична типологія культури та її критерії. Типологія музичної культури.
21. Ранні форми культури: проблема дослідження. Специфіка світовідчуття та вірувань в архаїчних культурах.
22. Стародавній Схід як культурно-історична епоха. Культура Стародавнього Єгипету та Месопотамії.
23. Культура Стародавньої Індії.
24. Культура Стародавнього Китаю.
25. Античність як культурологічне поняття та тип культури. Актуальність та всесвітньо-історичне значення античної культурної спадщини. Музична античність у рецепціях сучасної культури.
26. Культура Візантії.
27. Культура європейського Середньовіччя. Жанрові різновиди сакрального та профанного в музичному мистецтві європейського Середньовіччя.
28. Культура Відродження. Ренесансний гуманізм. Музичний Ренесанс: географія, жанри, імена.
29. Реформація та становлення культури Нового часу.
30. Європейська культура доби Просвітництва.
31. Світоглядні засади та головні напрями розвитку європейської культури першої половини XIX століття.

32. Суть діалогу модернізм – постмодернізм у контексті культури ХХ століття.

33. «Орфей» Клаудіо Монтеверді як універсальна формула *dramma per musica*.

34. Від комедії балету до музичної трагедії: специфіка народження опери у Франції.

35. «Орфей» К. В. Глюка як віддзеркалення соціокультурного контексту доби.

36. Оперна тріада В.-А. Моцарта / Да Понте у контексті жанрових експериментів доби.

37. Романтизм як художній стиль: загальна характеристика, існуючі варіанти періодизації, основні функційно-типологічні ознаки раннього, центрального (зрілого) та пізнього етапів романтизму. Особливості еволюції жанрової системи музичного мистецтва.

38. Опера у контексті романтичної культури. Національні оперні школи та перебудова системи жанрів.

39. Міфологія як культурний концепт в музичному мистецтві другої половини ХІХ століття (на прикладі творчості Р. Вагнера).

40. Закономірності естетичних принципів французького імпресіонізму, сутність новаторства. Своєрідність перетворення естетики імпресіонізму в музиці, зміст образів та система засобів виразності.

41. Творче об'єднання як чинник розвитку музичної культури у першій половині ХХ століття. Французька «шістка».

42. Музичний експресіонізм: витоки, філософська платформа, головні естетичні принципи, ідейно-художня спрямованість проблематики творів. Музичний символізм у культурі початку ХХ ст. (на прикладі творчості О. Скребіна).

43. Д. Шостакович: постать, колізії творчого шляху, особливості еволюції стилю.

44. Жанрово-стильові пошуки композиторів “нової фольклорної хвилі”.

45. Роль народної творчості в українській музичній культурі.
46. Особливості українського музичного бароко: історико-культурна дихотомія партесного концерту.
47. Українська музична культура другої половини XVIII століття: новий стиль духовної музики, західноєвропейські впливи, пошук національного стилю.
48. Український музичний романтизм: етапи формування, постаті, жанри творчості.
49. Українська музична культура першої чверті XX століття: жанрово-стильові пошуки, здобутки, втрати.
50. Музичне шістдесятництво: діяльність композиторів «Київського авангарду».
51. Музична полістилістика як прояв постмодерністичного світогляду.
52. Культуротворча роль особистості в українському музичному мистецтві другої половини XX століття.
53. Культурологічна педагогіка вищої освіти в системі гуманітарних наук. Міждисциплінарне спрямування культурологічної педагогіки.
54. Система формування змісту культурологічної освіти. Поняття «Стандарт вищої освіти України» та його структурні складові. Багатоманітність освітніх програм.
55. Соціокультурне проектування в умовах дистанційної комунікації. Дистанційна освіта: виклики сучасності та проблема «втрати присутності».
56. Сучасні процеси діджиталізації та їх вплив на освітні культурологічні практики.
57. Гуманізація освіти та культурологічне знання. Soft skills у майбутній професійній діяльності культуролога.
58. Формування soft skills: специфіка формальної, неформальної та інформальної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНУВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Підсумок складання атестаційного екзамену оцінюється відповідно до затвердженої в установленому порядку рейтингової системи оцінювання за 100-бальною шкалою з наступним переведенням оцінки до національної шкали («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно») та шкали ECTS. Рішення, щодо підсумкової оцінки набутих випускниками компетентностей, приймається на закритому засіданні екзаменаційної комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів її членів, за обов'язкової присутності голови екзаменаційної комісії.

Повторне складання (перескладання) атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не передбачене. Таблиця відповідності шкали оцінювання:

- оцінка за шкалою НМАУ імені П. І. Чайковського (бали);
- оцінка за шкалою ECTS:
  - 1) 90-100 – A – Відмінно;
  - 2) 82-89 – B – Добре;
  - 3) 74-81 – C – Добре;
  - 4) 64-73 – D – Задовільно;
  - 5) 60-63 – E – Задовільно;
  - 6) 35-59 – FX – Незадовільно
  - 7) 1-34 – F – Незадовільно

Оцінки «Відмінно» – «A» – заслуговує студент, який повністю виконав окреслені завдання екзамену: надав змістовної, вичерпної відповіді на питання із дисциплінарних курсів, включених до програми атестаційного екзамену.

Оцінки «Добре» – «B» – заслуговує студент, який повністю виконав завдання комплексного екзамену, зокрема: дав змістовну, вичерпну відповідь на теоретичні питання з дисциплін, включених в програму екзамену; але є незначні зауваження щодо узагальнень.

Оцінки «Добре» – «С» – заслуговує студент, який виконав завдання екзамену, а саме: дав змістовну, вичерпну відповідь на питання, однак припускався незначних помилок.

Оцінки «Задовільно» – «D» – заслуговує студент, який демонструє знання основного матеріалу з дисципліни, однак припускається деяких помилок.

Оцінки «Достатньо» – «E» заслуговує студент, який демонструє знання основного матеріалу з дисципліни, не виявляючи при цьому належного рівня підготовки та припускається помилок у відповідях.

Оцінки «Незадовільно» – «FX» – заслуговує студент, який не відповів на передбачені атестаційним екзаменом питання.